Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Perjantai 24.5.2024 klo 9.30—12.15

Läsnä
puheenjohtaja Krista Kiuru sd
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Li Andersson vas (1, 2) (3 osittain)
jäsen Kim Berg sd
jäsen Bella Forsgrén vihr (4, 5) (3 osittain)
jäsen Hilkka Kemppi kesk (3, 4, 5)
jäsen Terhi Koulumies kok
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk (1, 2) (3 osittain)
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Anne Rintamäki ps
jäsen Päivi Räsänen kd
jäsen Pia Sillanpää ps (1, 2, 4, 5) (3 osittain)
jäsen Oskari Valtola kok
jäsen Henrik Wickström r
jäsen Ville Väyrynen kok (4, 5) (3 osittain)
varajäsen Aki Lindén sd
varajäsen Laura Meriluoto vas (4, 5) (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo
valiokuntaneuvos Harri Sintonen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 14 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 2/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset ja tehtiin seuraavat muutokset lausuntoluonnokseen:

Lisättiin kappaleen 25 ensimmäisen virkkeen loppuun sanat: "*palveluiden turvaamiseksi tulevaisuudessa*" ja lisättiin ensimmäisen virkkeen jälkeen seuraavat uudet virkkeet: "*Asiantuntijakuulemisissa on esitettyä kritiikkiä finanssipoliittisten tavoitteiden korostumisesta. Valiokunta toteaa, että jatkossakin finanssipoliittiset tavoitteet tulee sovittaa perusoikeuksiin siten, että perusoikeudet turvataan.*"

Ed. Väyrynen ehdotti ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että kappaleesta 25 poistetaan seuraavat virkkeet: "*Valiokunta kuitenkin yhtyy asiantuntijakuulemisissa esitettyyn laajaan kritiikkiin siitä, että edellä mainitussa sääntelykokonaisuudessa korostuvat finanssipoliittiset tavoitteet sekä muut taloudelliset näkökohdat siten, että perustuslaissa turvattujen sosiaali- ja terveyspalvelujen varmistaminen sekä sosiaali- ja terveyspoliittiset tavoitteet jäävät valtakunnallisessa ohjauksessa näille alisteiseksi. Julkista taloutta ohjaavien asiakirjojen kannalta sosiaaliset perusoikeudet ovat ensisijaisia siten, että niiden tulee ohjata resurssien allokointia taloudellisesti hyvinä ja huonoina aikoina.*" Ehdotus hyväksyttiin äänin 9—8.

Lisättiin kappaleeseen 28 ensimmäisen virkkeen jälkeen uusi virke: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää tärkeänä, että hallintovaliokunta ottaa huomioon perustuslakivaliokunnan esittämät vaatimukset.*"

Vpj. Laiho ed. Räsäsen kannattamana ehdotti, että kappaleesta 28 poistetaan seuraavat virkkeet: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää kuitenkin ministeriöiden ehdottaman säännöksen sanamuotoa normihierarkian näkökulmasta ongelmallisena ja epäjohdonmukaisena. Perusoikeuksien turvaamisen varmistamiseksi ei ole riittävää, että säännös velvoittaisi ainoastaan ottamaa turvaamisen huomioon eikä velvoittaisi valtiota palvelujen rahoittajana osaltaan turvaamaan perusoikeuksien toteutumista. Valiokunta pitää välttämättömänä, että 12 a §:n 1 momenttia muutetaan siten, että siitä käy ilmi perusoikeuksien turvaamisen ensisijaisuus suhteessa finanssipoliittisiin tavoitteisiin. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa, että säännöstä muutetaan perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenevällä tavalla.*" Ehdotus hyväksyttiin äänin 8—7.

Lisättiin kappaleen 32 loppuun seuraava virke: "*Valiokunta kehottaa hallintovaliokuntaa ottamaan tämän huomioon.*"

Vpj. Laiho ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että kappaleesta 33 poistetaan seuraavat virkkeet: "*Ne eivät ole keskenään vaihtoehtoiset, vaan sosiaali- ja terveysvaliokunnan näkemyksen mukaan molemmat velvoitteet tulee sisällyttää säännökseen." ja "Lisäksi valiokunta toteaa, että pelkkä selvitysten "huomioon ottaminen" ei ole riittävää, vaan tavoitteiden tulee perustua selvityksen ehdotuksiin, kuten voimassa olevassa laissa on säädetty."* Ehdotus hyväksyttiin äänin 9—8.

Vpj. Laiho ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että kappale 34 poistetaan. Ehdotus hyväksyttiin äänin 9—7.

> ”*(34) Edellä esitettyyn viitaten 1. lakiehdotuksen 12 a §:n 1 momentin säännöstä tulee sosiaali- ja terveysvaliokunnan mukaan muuttaa edellä todetuin perustein seuraavan kaltaisesti:*
>
> *Valtioneuvosto vahvistaa vähintään joka neljäs vuosi valtakunnalliset strategiset tavoitteet hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien hoitamiseksi yhdenvertaisesti, laadukkaasti ja kustannusvaikuttavasti. Valtakunnallisia tavoitteet on laadittava siten, että ne osaltaan varmistavat, että hyvinvointialueilla on kyky varmistaa perustuslaissa turvattujen riittävien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä pelastustoimen palvelujen yhdenvertainen toteutuminen koko maassa. Tavoitteiden tulee perustua sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 31 §:ssä tarkoitettuun sosiaali- ja terveysministeriön selvitykseen sekä mahdollisiin muihin väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja taloutta koskeviin seurantatietoihin. Lisäksi valtakunnallisissa tavoitteissa on otettava huomioon valtioneuvoston asettamat julkisen talouden finanssipoliittiset tavoitteet.*”

Muutettiin kappaleen 36 ensimmäisestä virkkeestä sana "*voimakas*" sanaksi "*selkeä*".

Ed. Nurminen ed. Kempin kannattamana ehdotti, että sosiaali- ja terveysvaliokunta esittää lakiehdotusta hylättäväksi. Ehdotus hylättiin äänin 9—7.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Ed. Nurminen ja ed. Kemppi varasivat tilaisuuden eriävän mielipiteen jättämiseen. Ilmoitettiin, että ne on jätettävä viimeistään tänään 24.5.2024 klo 13.00.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: 1) Nurminen, Kiuru, Berg, Lindén, Forsgrén, Meriluoto 2) Kemppi, Mattila

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

5. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 28.5.2024 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen